

Zienswijzen raden en Reactie GR-bestuur bij Ontwerpbegroting 2020 en Ontwerpbegrotingswijzigingen 2019

O.b.v. de definitieve zienswijzen van Leidschendam-Voorburg (LV), Pijnacker-Nootdorp (PN), Rijswijk (RW), Zoetermeer (ZM), Wassenaar (WA), Den Haag (DH), Westland (WL) en de concept zienswijzen van Delft (D) en Midden-Delfland (MD).

Document vastgesteld in vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden op 5 juli 2019.

	Onderwerp	Zienswijze/verzoek raden	Wat is er al gedaan	Wat gaan we doen
Alg0	Opvolging zienswijzen	<p>Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. D. WL, RW, PN, WA, MD merken op dat de onderwerpen uit de zienswijze van 2019 niet of niet geheel zijn uitgevoerd.</p> <p>ZM waardeert de proactieve informatievoorziening over de genomen eerste stappen, en blijft tegelijkertijd kritisch over de voortgang van de vervolgstappen.</p> <p>DH ondersteunt dat het GR-bestuur prioriteit geeft aan het praktisch inregelen van de governance en het op orde brengen van de planning & control.</p>	<ul style="list-style-type: none"> In reactie op zienswijzen bij de begroting 2019 is (in juli 2018) aangekondigd dat het GR bestuur de verschillende door de raden aangedragen aandachtspunten oppakt aan de hand van een ontwikkelagenda. Doel hiervan is om de werkwijze van GGD en VT verder te verbeteren en de GR toekomstbestendig te maken. Deze ontwikkelagenda is (in dec 2018) vastgesteld, waarbij het bestuur prioriteit legde bij inregelen van de governance en de planning en control van de GR. <p>Op de verschillende onderwerpen zijn binnen deze kaders wel degelijk stappen gezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Harmonisatie overhead: reële kosten in feb 2019 in beeld gebracht. Vanwege impact is vervolgtraject afgesproken; Doelmatigheidsonderzoek GGD indirecte kosten: in dec 2018 opgeleverd. Met conclusie dat niet direct realiseerbare doelmatigheidswinsten zijn te behalen; Resultaat e/o opgavegericht werken: in de opzet van de begroting en jaarstukken is een verbeterde koppeling tussen resultaten en middeleninzet ingezet; Visieontwikkeling (GGD): er is een aantal ambities geformuleerd in de ontwikkelagenda. Onderdeel is een visietraject in gang zetten in de tweede helft van 2019, na de komst van een nieuwe Directeur Publieke Gezondheid. 	<p>Zie volgende punten. Van belang is helder te communiceren wat we gaan doen en de voortgang hiervan effectief te coördineren en bewaken.</p>
Alg1	Transparantie en inzichtelijkheid	<p>Aan de orde gesteld door alle raden. D, DH, PN, WL, WA, MD, ZM, RW: Verbeterde P&C cyclus leidt tot hogere kwaliteit stukken en betere informatievoorziening aan gemeenten. LV vraagt de doorontwikkeling volgend jaar te volbrengen. DH vindt verdere verbetering noodzakelijk en vraagt de ingezette lijn verder uit te werken bij begroting 2021.</p> <p>WL vraagt op grond van BBV verplicht</p>	<ul style="list-style-type: none"> De opzet van de P&C documenten in de P&C cyclus is geüniformeerd, voor GGD en VT gelijk getrokken en conform BBV gemaakt. Eigen administratie GR ingevoerd, dienstverleningsrelatie met DH geïncorporeerd in de P&C cyclus. In de begroting 2020 geen toevoegingen aan of onttrekkingen uit reserves of voorzieningen voorgenomen. Dit blijkt uit 	<ul style="list-style-type: none"> Voor de volgende P&C-cyclus opzet overeind houden en schoonheidsfoutjes eruit halen. Verder ontwikkelen van indicatoren die de sturing op resultaat, doeltreffendheid en doelmatigheid ondersteunen. Een volgende slag wordt gemaakt in 2020 maar ook daarna blijven we verbeteren. De risicoparagraaf/het risicoprofiel in de begroting versterken. De overheadkosten transparanter maken. De aansluiting tussen jaarstukken GR en eind-

GR 2019-015a

		overzicht reserves en voorzieningen in het vervolg op te nemen.	tabel GR1	afrekening DH versimpelen.
Alg2	Harmonisatie overhead	Aan de orde gesteld door alle raden. LV, D, DH, PN, WL, WA, MD, RW vragen gedegen voorstel, te effectueren/verwerken in begrotingswijziging 2020 en begroting 2021. ZM constateert dat de overheadkosten (zowel opslagen als overhead van de GGD) nog opnieuw moeten worden onderbouwd. D, PN, WL, MD, RW vragen de Financiële werkgroep te betrekken.	<ul style="list-style-type: none"> • Begin 2019 is een inventarisatie van reële overheadkosten ontvangen. • Naar aanleiding daarvan is geconstateerd dat de hoogte van de bedragen en de wijze van toerekening nader bekeken moeten worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tweede helft 2019 de analyse van de overheadkosten en voorstellen voor normering en hoogte van bedragen en wijze van toerekening uitwerken, in samenspraak met de financiële werkgroep van de AAC's. Hierbij ook het in 2018 opgeleverde doelmatigheidsonderzoek indirecte kosten GGD en herhuisvesting VT betrekken. • In de Voorjaarsbrief 2021 (AB dec) nieuwe uitgangspunten voor de begroting 2021 een begrotingswijziging2020 vaststellen.
Alg3	Begroting is rekening. Risico's en Weerstandsvermogen.	Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. DH. LV, D, PN, WL, WA, MD, RW, ZM vragen bij evaluatie bestaande afspraak tegen het licht te houden, en zo nodig nieuwe afspraak te maken die beter tegemoetkomt aan evenwichtige risicoverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. D, PN, WL, MD, ZM, RW vragen de financiële impact van risico's te onderzoeken. LV, D, PN, WL, MD, ZM, RW verzoeken mogelijkheid weerstandsvermogen bij evaluatie "Begroting is rekening" te betrekken.	<ul style="list-style-type: none"> • Eindafrekening over 2018 met DH als eerste afrekening volgens herijkte spelregels, waarbij "begroting is rekening" met wederzijdse instemming is geuanceerd met verrekeningen bij GGD en afrekening flexibele schil bij VT. • Voor VT flexibele schil nu vooraf in begroting opgenomen waarmee de eindafrekening verder wordt ingekaderd. • Geïnvesteed in onderbouwing ramingen begrotingswijziging 2019 en begroting 2020. (Voordat de GR de van gemeenten extra bijdragen vraagt om weerstandsvermogen mee aan te leggen, moet eerst het risicoprofiel financieel uitgewerkt worden. Om het risicoprofiel uit te werken moest eerst de begrotingsonderbouwing verbeterd worden). 	<ul style="list-style-type: none"> • Eindafrekening 2019 volgens zelfde spelregels en begrotingsafspraken. In dat proces bezien of er dan sprake is van onevenwichtigheden in verdeling van opgetreden risico's, die binnen de kaders kunnen worden gecorrigeerd. • Met tussenrapportages actief monitoren van de kostenontwikkeling, zodat onzekerheid in ramingen beter kan worden ingeschat, en het risicoprofiel financieel uitwerken. Zodoende kan de risicoverdeling in de toekomst beter vooraf worden beoordeeld op mogelijke onevenwichtigheid. • Op basis van uitgewerkt risicoprofiel bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit en eventueel voorstellen om weerstandsvermogen te vormen. • In de Voorjaarsbrief 2021 (AB dec) nieuwe uitgangspunten voor de begroting 2021 een begrotingswijziging2020 vaststellen. • Evaluatie van de in de GR-tekst vastgelegde grondslagen vindt volgens de regeling vóór 1 jan 2023 (dus in 2021/2022) plaats.
Alg4	Samenwerking GGD en VT	Aan de orde gesteld door alle raden, m.u.v. DH en ZM. LV, D, PN, WL, WA, MD, RW vragen in het kader van efficiëntie aandacht voor samenwerking uitvoeringsorganisaties GGD en VT op bedrijfsvoering en waar mogelijk op inhoud.	<ul style="list-style-type: none"> • De herijking van de GR (i.c. de onderbrenging van VT onder de GR en inhuizing in DH waartoe eind 2017 definitief is besloten) is in 2018 geëffectueerd. • Herhuisvesting voorbereid van VT naar de hoofdlocatie waar GGD zit ("Westeinde"). • Van juli 2018 tot juli 2019 is prioriteit gegeven aan praktisch inregelen governance en op orde brengen planning&control. 	<ul style="list-style-type: none"> • In de tweede helft 2019 worden quick wins in mogelijke samenwerking tussen GGD en VT in kaart gebracht en zo mogelijk in gang gezet. Hiermee wordt ook vervolg gegeven aan het Doelmatigheidsonderzoek Indirecte kosten GGD.
Alg5	Stringent en zuinig met middelen	DH geeft, gelet op de kostenstijging van belang te vinden dat zeer stringent en zuinig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.	<ul style="list-style-type: none"> • Claims zijn kritisch beoordeeld. • Afspraken over tussentijdse informatie over ontwikkeling van de uitgaven. • De flexibele schil VT in de begroting opgenomen en daarmee gebudgetteerd. • Voor 2019 heeft het bestuur via reserve- 	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve bewaking van de uitgavenontwikkeling zodat tijdig kan worden bijgestuurd. • Met name met betrekking tot VT nauw contact met DH over de afweging tussen voortvarende versus behoedzame capaciteitsuitbreiding.

			vorming controle op aanwending van de eenmalig ontvangen DUVO-middelen.	
GGD1	GGD Visie, werkwijze GGD	<p>Aan de orde gesteld door alle gemeenten m.u.v. WA.</p> <p>LV, D, PN, WL, MD, ZM, RW vragen in samenspraak een visie te ontwikkelen op lange termijn.</p> <p>DH vindt verdere verbetering in de werkwijze is belangrijk voor een toekomstbestendige GGD.</p> <p>De raden geven aan dat de gemeenten inzet in het kader van de Omgevingswet als lokale taak af te willen nemen. D, PN, WL, ZM geven aan de GGD te vragen om gemeenten tijdig te betrekken bij vormgeving nieuwe rol ihkv Omgevingswet. Ook DH zal over afname lokale taak met GGD in gesprek gaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De herijking van de GR (i.c. het doorvoeren van het onderscheid tussen regionale en lokale taken) is in 2018 geëffectueerd. Er is een oriëntatie geweest op de rol van de GGD bij de Omgevingswet. De zittende DPG is medio 2019 gepensioneerd en opgevolgd. 	<ul style="list-style-type: none"> Tweede helft 2019 zal een startnotitie worden opgesteld met voorstellen voor de focus, scope en interactieve aanpak van een visietraject voor de GGD. Aspecten die hierbij aandacht krijgen zijn: beleidsinhoudelijke ambities aangaande publieke gezondheid, gewenste inzet en (o.m. resultaatgerichte) werkwijze van de uitvoeringsorganisatie GGD) en gedrag van de GGD in de keten. De gemeenten zal worden gevraagd op welke wijze zij bij het visietraject willen worden betrokken. Lokale inzet GGD bij Omgevingswet krijgt verdere invulling buiten scope van de GR. Wel kan de Omgevingswet weer relevant zijn in het visietraject.
GGD2	Doelmatigheidsonderzoek GGD	<p>Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. LV.</p> <p>De raden willen worden geïnformeerd over de stand van zaken doelmatigheidsonderzoek taakstelling bedrijfsvoering en financierings-systematiek Epidemiologie en Gezondheidsbevordering (GB&EPI).</p> <p>DH vraagt toe te zien op verdere verbetering in de werkwijze, o.b.v. onder meer de doelmatigheidsonderzoeken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Doelmatigheidsonderzoek (DMO) GGD Indirecte kosten is eind 2018 opgeleverd. Conclusie was dat niet direct realiseerbare doelmatigheidswinsten mogelijk zijn. Wel kan mogelijk winst behaald worden uit afstemming met centrale overhead-diensten en uit bedrijfsmatige samenwerking tussen GGD en VT. Het DMO voor de GGD-taken GB&EPI is in 2018 voorbereid en in 2019 gestart. 	<ul style="list-style-type: none"> Bij het transparant maken, harmoniseren en normeren van de overhead worden de uitkomsten van het DMO GGD Indirecte kosten betrokken. De mogelijkheden voor bedrijfsmatige samenwerking tussen GGD en VT komen zoals hierboven vermeld ook aan de orde. Het DMO voor de GGD-taken GB&EPI wordt in 2019 afgerond. De uitkomsten kunnen worden betrokken bij de Voorjaarsbrief 2021.
GGD3	Resultaatgericht werken GGD	<p>Aan de orde gesteld door vijf raden.</p> <p>D, PN, WL, MD, RW vragen afspraken te maken over een vervolgproces en gemeenten bij dat proces te betrekken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> In de vormgeving van de begroting is een slag gemaakt die bijdraagt aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing. Er zijn afspraken gemaakt over tussenrapportages die inzicht geven in de voortgang van de resultaten. 	<ul style="list-style-type: none"> Verdere verbetering van indicatoren in de GR-begroting. Tussenrapportages worden op verschillende sturingsniveaus gebruikt om te sturen op de resultaten. De resultaatgerichtheid van de organisatie GGD komt bij het visietraject aan de orde.
VT1	Groei meldingen en adviezen VT, wachtlijsten	<p>Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. D, PN en DH.</p> <p>LV, WL, WA, MD, ZM roepen op de wachtlijsten zo snel mogelijk wegwerken, en binnen wettelijke termijnen te werken.</p> <p>RW verwacht om te voorkomen dat wachtlijsten ontstaan een gedegen plan van aanpak om de wachtlijsten volledig terug te</p>	<ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak VT van DH om de problematiek aan te pakken. Begrotingsonderbouwing en begrotingsuitbreiding om flexibel op de (onzekere) groei te kunnen inspelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve monitoring op de groei (zowel taakomvang als kosten) en nauwe afstemming met DH over de voortgang van de maatregelen. Bestuurlijke uitspraken over de eisen die aan VT worden gesteld (handelingsprotocol en samenwerkingsafspraken met ketenpartners).

GR 2019-015a

		dringen.		
VT2	Ketenafspraken VT, werkwijze VT	Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. WA. LV, D, DH, PN, WL, MD, ZM, RW vragen met VT afspraken te maken over betrekken ketenpartners bij inhoudelijke keuzes. DH wijst op noodzaak verdere verbetering in de werkwijze o.b.v. onder meer positie en werkwijze VT als een van de kernspeler in de ketenaanpak, belangrijk voor een toekomstbestendige VT. MD vraagt om inzicht te geven in resultaten en leerpunten van wachtlijst boost-actie.	<ul style="list-style-type: none"> Afstemming met ketenpartners is deel van Plan van Aanpak VT. Tussenrapportage gevraagd over voortgang. Binnen het kader van actualisatie Regiovisie is afgesproken tot samenwerkingsafspraken tussen de ketenpartners te komen. Boostactie wordt gerapporteerd aan AB juli. 	<ul style="list-style-type: none"> Voortgang bewaken m.b.v. tussenrapportage. Handelingsprotocol en Samenwerkingsafspraken VT bestuurlijk behandelen.
VT3	Implementatie aangescherpte meldcode	Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. DH. MD roept op prioriteit geven aan implementatie meldcode zodat de gehele keten hiermee aan de slag kan. LV, D, PN, WL, WA, MD, ZM, RW vragen te informeren over voortgang en gevolgen voor taken en middeleninzet	<ul style="list-style-type: none"> Aanvullende middelen DUVO 2018 ontvangen van centrumgemeenten Den Haag en Delft ter voorbereiding van VT op de aangescherpte meldcode. Middelen via reservering doorgeschoven naar 2019. In begrotingswijziging 2019 incidenteel budget t.l.v. reserve opgenomen. Tussenrapportage gevraagd over benutting. 	<ul style="list-style-type: none"> Inhoudelijke en financiële voortgang bewaken. Invulling geven aan het informeren van het bestuur en de raden.
VT4	Voortgangsrapportage VT	Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. WA. De raden benadrukken het belang van informatie over instroom, doorstroom, uitstroom en/of stagnatie in de keten.	<ul style="list-style-type: none"> Afspraken over voortgangsrapportage VT. Afspraken over reguliere tussenrapportages in de Planning&Control cyclus. Eerste rapportage ontvangen in juli. 	<ul style="list-style-type: none"> Verdere ontwikkeling van de rapportage en integratie in de reguliere Planning&Control. Oplossen knelpunten rond ontsluiting van gegevens. Afspraken maken over ontwikkelen en delen van beleidsinformatie. Afspraken over informatie-uitwisseling met ketenpartners over stagnatie in de keten.
VT5	Inzicht in gedifferentieerde casusmonitoring VT	Aan de orde gesteld door vier raden. LV, D, PN, RW vragen het effect van de keuze voor gedifferentieerde casusmonitoring te delen met bestuur en/of raad.	<ul style="list-style-type: none"> Gedifferentieerde intensivering van de monitoringfunctie is deel van Plan van Aanpak VT. Tussenrapportage gevraagd over voortgang. 	<ul style="list-style-type: none"> Voortgang bewaken m.b.v. tussenrapportage. Handelingsprotocol en Samenwerkingsafspraken VT bestuurlijk behandelen.
VT6	Financiële consequenties groei VT (auto-noom versus gevolgen nieuwe wetgeving)	Aan de orde gesteld door zes raden. LV vraagt heldere afspraken over registratie gevolgen nieuwe wetgeving, op zo kort mogelijke termijn. ZM wijst op het belang van monitoring en rapportage specifiek voor gevolgen aanscherping meldcode en kosten die daarmee gemoeid zijn. Vraagt afspraken maken over informeren bestuur over kostenontwikkeling. D, PN, WL, RW willen tussentijds worden geïnformeerd over uitkomsten monitoring inzet nieuwe wetgeving en mogelijke gevolgen voor gemeentelijke bijdragen.	<ul style="list-style-type: none"> In begrotingswijziging 2019 ramingsuitgangspunten opgenomen. Toezegging centrumgemeenten Den Haag en Delft dat zonodig aanvullende toekenning van DUVO-gelden kan worden aangevraagd. Tussenrapportage VT gevraagd over de ontwikkeling. 	<ul style="list-style-type: none"> Bewaken dat betrouwbare en inzichtgevende informatie wordt geleverd. Invulling geven aan het informeren van het bestuur en de raden.
VT7	Personeel VT	Aan de orde gesteld door LV en DH.	<ul style="list-style-type: none"> Nadere onderbouwing en raming mix 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve monitoring op de groei (zowel taakomvang

GR 2019-015a

		<p>LV vraagt in de begroting inzichtelijk te maken wat de gewijzigde wetgeving betekent qua benodigde extra inzet personeel. DH vraagt nadrukkelijke aandacht van het GR-bestuur voor het risico op onvoldoende werving en behoud personeel en onvoldoende capaciteit ten opzichte van de hoeveelheid werk.</p>	<p>vast/flex in begroting opgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gevraagd om wervingstrategie en plan voor personeelsvoorziening. • Afspraken over tussentijdse voortgangsrapportage aangaande de ontwikkeling van de capaciteit. 	<p>als kosten) en nauwe afstemming met DH over de voortgang van de maatregelen.</p>
VT8	Evaluatie verdeelsleutel VT	<p>Aan de orde gesteld door alle raden m.u.v. DH en LV.</p> <p>D, PN, WL, WA, MD, ZM, RW willen worden geïnformeerd over de stand van zaken van evaluatie van de verdeelsleutel VT mede in relatie tot Regiovisie 2019-2022. WL, WA, MD vragen dit zo snel mogelijk op te pakken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De verdeelsleutel voorziet in een deel dekking uit DUVO-gelden van centrumgemeenten en een deel dekking uit deelnemersbijdragen. • Bij de herijking in 2017 is vastgelegd dat de hoogte van de centrumgemeente bijdragen wordt ontleend aan de Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. • De in 2018 af te ronden actualisatie van de Regiovisie wordt door de GR afgewacht. • In afwachting hiervan heeft de GR van de centrumgemeentebesturen helderheid gevraagd en ontvangen over de te ontvangen dekkingsmiddelen, inclusief de toezeggingen dat zonnodig aanvullende inzet van DUVO-middelen kan worden aangevraagd. • De begrotingsuitbreiding is voor zover samenhangend met de aanscherping van de meldcode gedekt uit deze middelen-toezegging. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ontvangst van de definitieve Regiovisie 2019-2022 bepalen of vanuit het perspectief van de GR de mogelijkheid en de noodzaak bestaat om de dekking uit DUVO-middelen te herijken. • Bij de bepaling van de deelnemersbijdragen in de volgende begroting explicieter zichtbaar maken, dat de werkelijke realisatie per gemeente doorwerkt in de hoogte van de toekomstige deelnemersbijdrage. • Evaluatie van de in de GR-tekst vastgelegde grondslagen vindt volgens de regeling vóór 1 jan 2023 (dus in 2021/2022) plaats. • Bestuurlijk bepalen van de noodzaak en urgentie van een overall-evaluatie van de verdeelsleutel VT vooruitlopend op de brede evaluatie.
VT9	Huisvesting VT	<p>Aan de orde gesteld door PN.</p> <p>PN vraagt de stand van zaken huisvesting VT te geven en aan te geven welke afspraken zijn gemaakt met DH over onderbrengen personeel bij andere diensten of regio-gemeenten en de gemaakte kosten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen Den Haag zijn de voorbereidingen gaande voor herhuisvesting van VT. De benodigde ruimte en de daarmee gepaarde gaande kosten zijn voorlopig vastgesteld. • Bij de begrotingsbehandeling is een lijn bepaald voor de formatie-uitbreiding van VT en is afgesproken de overheadkosten transparant te maken en uniformeren. Beide leidt tot bijstellingen van de voorlopige berekeningen. • De werkwijze van VT is nog in ontwikkeling onder meer voor wat betreft het werken op locatie bij gemeenten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vragen aan DH om in de eerstvolgende tussenrapportage in grote lijnen inzicht te geven in het huisvestingsconcept, de parameters en de financiële effecten. Deze meenemen in de overheadharmonisatie en de Voorjaarsbrief 2021.